

Hồi ký của cán bộ Xây Dựng Nông Thôn vùng xôi đậu

Hương Quế - Hoàng Vũ

Thấm thoát đã 16 năm, rời quê hương theo chương trình nhận đạo H.O., chúng tôi có chung kỷ niệm vui buồn với ngày tháng cũ “khoác áo màu đen xây dựng nông thôn.” Lìa xa đất tổ trên cùng một chuyến bay, gạt lệ nhìn lại quê hương lần cuối khuất dần rồi mất hút... cho tới hôm nay, sau những tháng ngày vất vả để hội nhập vào nước Mỹ, chúng tôi mới có dịp nhớ lại những lần đụng độ với VC của Liên Đoàn 2, cán bộ XDNT tỉnh Phước Tuy từ năm 1967 đến năm 1970. Về chính sách và đường lối Xây Dựng Nông Thôn của Việt Nam Cộng Hòa, Gia đình CB/XDNT Bắc California có những bài viết và phổ biến trên Web Site: www.langchai.com.

Dù thời gian đã qua lâu lắm rồi, hôm nay chúng tôi xin mạo muội tường thuật lại vài trận chạm trán với VC tại các xã “vùng xôi đậu” quận Đất Đỏ-Phước Tuy.

1. Tháng 4, 1967:

Nguồn tin từ mật báo viên cho biết tối nay, VC sẽ về thu thuế và khủng bố dân làng tại ấp Hội Bài, xã Hội Mỹ. Quận Đất Đỏ. Phối kiểm được nguồn tin đó, anh liên đoàn trưởng (LĐT) LĐT2, họp với BCH Đoàn PT/3, trú đóng cạnh Ủy Ban Hành Chánh Xã Hội Mỹ.

Ngay sau đó, Đoàn trưởng (ĐT) Nguyễn Văn Ký, Đoàn phó (ĐP) Trần Văn Hiền võ trang cho một toán cán bộ đến phục kích tại Lò Nước Mắm cách BCH Đoàn khoảng 300 mét.

Đúng như mật báo viên đưa tin, vào lúc 8 giờ 30 tối, một toán VC võ trang đột nhập vào ấp, đi trên đường từ mật khu Minh Đạm, băng qua ruộng lên lộ 44, cách toán phục kích của ta độ 30 mét. ĐT Nguyễn Văn Ký phát lệnh bấm nút khai hỏa 2 trái mìn claymore, nổ súng và ném lựu đạn vào những bóng đen đang lù lù tiến tới. Chúng bị rơi vào toán phục kích của ta, bất ngờ và trở tay không kịp, chúng cố gắng bắn trả dữ

dội trong vòng

10 phút rồi rút lui. Anh em cán bộ đi lục soát, thấy có nhiều vết máu, tịch thu được 2 vòng nylon, một ống loa làm bằng thiếc, một số than cục và một biểu ngữ có nội dung: “Giết một tên cán bộ XDNT bằng 3 tên xâm lược Mỹ.”

Ngày hôm sau, mật báo viên của ta cho biết lực lượng của VC về đêm qua, chạm súng với CB/XDNT, đó là lực lượng cơ động của xã Long Phước Hội (tức là 3 xã Long Mỹ, Phước Hải và Hội Mỹ), chúng chết 2, bị thương 6. Tại sao chúng tôi biết rõ như vậy? Vì trong đêm đó bọn VC bắt anh Ba C. dân trong ấp, kiêng bị thương vào mật khu Minh Đạm (xã Hội Mỹ, quận Đất Đỏ giáp ranh với xã Tam Phước, quận Long Điền). Cũng xin nói thêm, thành tích này là của 2 cán bộ lãnh đạo Đoàn PT/3:

-ĐT Nguyễn Văn Ký, sau năm 1975 đi tù CS về, đau nặng qua đời tại VN.

-ĐP Trần Văn Hiền, sau năm 1975 đi tù CS về, qua Mỹ theo chương trình nhân đạo H.O, ba năm sau bị trọng bệnh mắt tại Hoa Kỳ.

2. Tết Mậu Thân, 1968:

Nguồn tin từ trung ương đến tỉnh, quận cho biết Tết năm nay có hưu chiến mà Tỉnh Đoàn lại điều động quân số cán bộ từ chỗ này tăng cường chỗ khác cho phù hợp với tình hình chung. Thế là anh em cán bộ nhận nhiệm vụ lên đường công tác cũng như một số anh em đi phép theo thứ tự phân chia, trong những ngày áp Tết mà tiền lương chưa có. Chúng tôi còn nhớ một anh cán bộ thuộc Đoàn PT/I Phước Hải có sáng tác đoạn thơ chua (xin kể lại cho vui):

Tết nhất năm nay thấy phát eo

Tiền lương chưa có mua thèo lèo

Cho đàn em nhỏ ba ngày Tết

Bụng đói chân run dạ phát teo

Cán bộ lên đường nhăn nhó mặt

Văn phòng bó gối buồn chèo queo!

Bọn đầu sỏ CS Hà Nội vi phạm thỏa ước hưu chiến, tung các Sư đoàn thiện chiến với vũ khí cơ giới tối tân do Nga Tàu cung cấp, mở chiến dịch tổng công kích trên toàn lãnh thổ Việt Nam cộng Hòa từ Quảng Trị đến Cà Mau, các tỉnh, quận và thành phố lớn của ta trong dịp hưu chiến 48 giờ mà hai bên đã ký kết.

Đoàn PT1/ CB/XDNT đóng tại miếu ông chủ xã Phước Hải quận Đất Đỏ, tỉnh Phước Tuy. Xã này nằm sát mật khu Minh Đạm, rừng núi hiểm trở giáp ranh với Nước Ngọt, xã Long Hải, quận Long Điền về hướng tây Phước Hải là xã lớn nhất, nhì trên 23 xã trong toàn tỉnh. Xã có 4: ấp Hải Lạc, Hải Trung, Hải An và Lộc An, dân số 9,830 người với 2,107 nóc gia. Phân loại: 187 gia đình có con em theo CS, 195 tên thuộc các loại du kích xã, chủ lực huyện, cơ động tỉnh. Về phía Quốc gia: Chủ lực quân và Địa phương quân 14 người, Nghĩa quân 63 người, Hành chánh xã, ấp 45 người, CB/XDNT 15 người (tài liệu kiểm tra tháng 11, 1967), dân trong xã đa số sống bằng nghề chài lưới:

Làng tôi ở vốn làm nghề chài lưới

Nước bao vây cách biển nửa ngày sông

Khi trời trong gió nhẹ áng mây hồng

Dân trai tráng bơi thuyền đi đánh cá...

(Tế Hanh)

Xã Phước Hải, vùng cát, nóng gió mà Đoàn PT/I bị VC bao vây trong vòng 2 tuần lễ, không liên lạc được với đồng bào, với người thân. Cũng may, BCH Liên đoàn 2 đến sinh hoạt với Đoàn PT/1 và ở lại luôn cùng sống chết với anh em. Đoàn có chuẩn bị lương khô, nước có sẵn giếng tại hậu cứ đoàn, hệ thống phòng thủ khá, vũ khí thì VC không rõ Đoàn PT/I có loại gì? Chúng chỉ biết CB/XDNT có Carbine M1, garand M1, M.3A1 và 2 trung liên B.A.R. (đầu bạc). Thêm vào đó xin được đơn vị bạn là Tr/Úy CTĐ, đại đội thuộc TĐ2/SĐ18 BB đóng tại ngã ba Phước Hải tặng 15 quả mìn claymore và 7 khẩu M-72, chùng đó đủ đánh với VC ở cấp xã, huyện.

Trong những ngày dầu sôi lửa bỏng đó, Đoàn PT/I đêm nào cũng nghe VC phát loa

kêu gọi đầu hàng, không theo giặc Mỹ v.v... và thỉnh thoảng có vài tên bò sát hàng rào phòng thủ, bị cán bộ phát hiện, nổ súng và bắn phồng lựu vào chỗ ẩn nấp là chúng im re (đồng bào ban đêm đều ngủ dưới hầm). BCH Liên Đoàn và Đoàn Phó Trần S. thức trắng đêm lo tuần tiểu canh gác chung quanh hậu cứ để kịp thời ứng chiến. Có một điểm nổi bật mà chúng tôi không bao giờ quên, là một nữ cán bộ trẻ tên LB, hát hay, đờn giỏi, thông minh, lanh lợi, biết tháo vát, biết tính toán mọi việc. Nàng tình nguyện về Đoàn PT/I, cùng chung kham khổ, sống chết với anh em, mỗi lần sinh hoạt nàng đàn cho anh em hát bài Nông Thôn Quật Khởi:

... Cán bộ với dân tuy hai mà một

Cán bộ với dân góp một thành hai

Dân tin yêu mến thương cán bộ

Vui bên nhau vững lòng tranh đấu

Cùng đắp xây Việt Nam...

Cuộc tổng công kích của Cộng Sản Bắc Việt vào Tết Mậu Thân 1968 phá vỡ thỏa hiệp ngưng bắn vào những ngày Tết linh thiêng của dân tộc, đã thất bại hoàn toàn trên các mặt trận, do sự chiến đấu anh dũng của quân, dân miền Nam, và cuối cùng đã phải rút về ẩn trốn trong những núi rừng Trường Sơn trùng trùng điệp điệp...

CS đã thể hiện cho đồng bào Miền Nam thấy rõ bộ mặt tráo trở, lật lọng của chúng, như lời Cố Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu đã từng nói: "Đừng nghe những gì CS nói mà hãy nhìn kỹ những gì CS làm."

3. Tháng 9, 1969:

Áp Hội Cừu, xã Hội Mỹ, quận Đất Đỏ, nằm ngay trên trục lộ 44, Đông giáp ruộng và rừng chồi sát biển; Tây giáp ruộng rừng, đến mật khu Minh Đạm; Nam giáp đồi cát có đồn Lò Gốm (Trung đội Địa phương quân trú đóng) đến xã Phước Hải; Bắc giáp cánh đồng ruộng xã Phước Lợi (Gò Tre).

Áp này là một trục lộ chiến lược, vì VC thường xuyên từ mật khu Minh Đạm di quân qua mật khu Mây Tào và ngược lại, là một con đường giao liên, tiếp tế trọng yếu của địch. Áp có 67 nóc gia với dân số khoảng 750 người, 97% sống về nghề ruộng, rừng. Ban ngày từ quận Đất Đỏ muốn đến xã Hội Mỹ, chi khu trưởng phải cho lệnh Th/Tá H. đưa Địa phương An ninh và mở đường mới đến nơi an toàn. Thế mà, sau phiên họp tại tỉnh, chủ tịch hội đồng XDNT (Tr/Tá HBS), và tỉnh đoàn trưởng CB/ XDNT (Đ/Úy DND), đã quyết định đưa đến đây một Đoàn CB/XDNT 30 người vào ngày 3 tháng 9, 1969.

Vừa đến nơi, ĐT Đặng Hương và ĐP TTM đôn đốc anh em tranh tối tranh sáng lo xây vọng gác bằng bao cát, đào giao thông hào phòng thủ và hàng rào cản concertina có gai mìn, lựu đạn vào ban đêm (mới vừa kéo được một lớp kẽm gai). Biết vị trí đóng quân của Đoàn PT/9 rất quan trọng và nguy hiểm, nên chiều ngày 5 tháng 9, 1969, BCH Liên Đoàn 2 đến sinh hoạt và ở lại đêm với đoàn. Chúng tôi còn nhớ rất rõ, khoảng 5 giờ chiều, anh LĐT gọi anh Hương, anh M. cùng 2 anh toán trưởng dân quân và xây dựng họp ngay, kể đó, cho cán bộ nghiên cứu tình hình chung quanh, bắn thử trái khói trắng vào mục tiêu khả nghi có thể VC ẩn nấp tấn công đoàn, anh em chọn làm (thay vì trái khói màu trắng ra trái khói màu) nên quận hỏi thăm có chuyện gì?

Anh liên đoàn trưởng không phải mê tín dị đoan, nhưng anh tối kỵ nhất là tiếng te te kêu và thấy ban chiều anh em chọn làm trái khoai đỏ, nên trong dạ cứ bồn chồn, linh tính như báo trước điềm gì, anh nghi là đêm nay hoặc đêm mai VC có thể về đây để đánh ta (tin từ mật báo viên xã Phước Hải cho biết).

Thế là tất cả chuẩn bị lau chùi súng đạn, hỏa lực cá nhân mang tối đa, súng phóng lựu Grand M1, trung liên BAR (Browning Automatic Rifle), mìn claymore đặt đúng vị trí, cán bộ phụ trách bấm nút khi có tín hiệu, cũng như các phần vụ khác... Ngoài ra, BCH Liên Đoàn đã chấm tọa độ ở những nơi trọng yếu, như là gò mả vô chủ của người Trung Hoa, trình về tỉnh, quận để xin yểm trợ pháo binh khi cần thiết.

Lúc 10 giờ 45 phút, đêm 5 rạng 6 tháng 9, 1969, bên ngoài bỗng trở gió mạnh, mây đen bao phủ trên vòm trời, cảnh vật chung quanh thấy rợn người. Trong tích tắc, Cộng quân bắt đầu pháo kích vào hậu cứ đoàn, bằng các loại súng B40, B41 và súng cối 61 với 35 trái đạn đủ loại, còn tiếp tục bắn trung liên, tiểu liên đồng thời hô to “xung phong” có thổi kèn tiến quân từ 3 mặt giáp công. Chúng bám sát càng lúc càng gần, cán bộ An gác cổng chính tử thương, chúng tôi còn nghe rõ bằng carbine anh An bắn trả lại VC, cùng lúc anh Huỳnh Muội thủ cây trung liên ở vọng gác số 2 cũng tử thương, lúc này VC đã đến sát hàng rào kẽm gai, bọn chúng bị anh em cán bộ bắn trả lại, bấm mìn claymore, ném lựu đạn... trong đêm tối cát bay mù mịt, mùi thuốc súng bốc lên khét nghẹt, địch áp dụng chiến thuật “tiền pháo hậu xung,” tấn công chớp nhoáng, BCH Liên đoàn 2, trực tiếp ở hầm truyền tin gọi pháo binh yểm trợ.

Khoảng 5 phút sau, pháo binh 105 ly từ Chi Khu Đất Đỏ rót đạn xuống đúng mục tiêu, địch im dần tiếng súng... Bầu trời lúc bấy giờ vẫn tối đen như mực, chúng tôi nghe anh LĐT bảo anh đoàn trưởng và đoàn phó bò ra giao thông hào kiểm tra xem tình hình chung như thế nào và trở lại báo cáo ngay để có biện pháp thích ứng. Trong vòng 10 phút, hai anh vào cho biết:

- 2 cán bộ An và Muội tử thương.
- 6 cán bộ bị thương đang băng bó.

Một cuộc họp chớp nhoáng được diễn ra tại chỗ:

- Phân bổ cán bộ đều khắp trạm gác và giao thông hào.
- Còn lại 2 thùng lựu đạn chia đều cho anh em.
- Chỉ chơi lựu đạn với VC, vì súng bị cát vào nòng không sử dụng được
- Liên lạc tỉnh, quận xin trực thăng để tải thương khi tình hình cho phép.

Quả như tiên liệu, đúng 11 giờ 30, VC trở lại lần nữa, thổi kèn và phát loa kêu gọi “hàng sống, chống chết” vừa dứt tiếng loa, tiếp theo là một phóng lựu VC bắn vào hậu cứ Đoàn và hô to “xung phong,” ĐT Đặng Hướng đang kiểm soát tình hình bên ngoài thì bị trúng thương nặng. Lúc bấy giờ anh LĐT gọi pháo binh của Tr/Úy S. bắn yểm trợ tiếp tục và đạn pháo binh rơi xuống thật chính xác, nên chúng cảm hợm rút lui và tình hình trở nên yên tĩnh.

Trong khi chờ sáng, anh em CB/XDNT ngơ ngẩn nhìn nhau xót xa, trước mắt là 3 xác đồng đội máu me lai láng còn nằm đó, cán bộ bị thương được y tá đoàn băng bó nằm ở hầm truyền tin chờ đợi tải thương, đất cát tung tóe, miếng đạn nằm ngổn ngang,

vách tường chùa kế bên đoàn bị sập, quang cảnh trông thật tang thương!

Đúng 6 giờ sáng ngày 6 tháng 9, 1969, như thường lệ CB/XDNT phải khai thông lộ 44, nhưng hôm nay khác thường một chút, là đồng bào xông xáo bàn tán tình hình đêm qua Đoàn CB/XDNT bị VC cấp tiểu đoàn bao vây và tấn công. Anh LĐT bảo anh em kéo concertina cho xe đò qua lại, rồi cùng nhau đi kiểm soát chung quanh hậu cứ. Trung Tâm Hành Quân tỉnh Phước Tuy, do Tr/Tá Tỉnh Trưởng HBS, Đ/Ủy DND, TĐT/ CB/ XDNT và Tiểu Khu băng qua cánh đồng ruộng khô, đến với Đoàn PT/9, cũng như Chi Khu Trưởng Đất Đỏ cũng có mặt an ủi và ủy lạo anh em cán bộ đã trải qua trận đụng độ hãi hùng mà vẫn thủ được thành!

Kết quả tại hiện trường như sau:

Về phía địch:

Tại gò mả vôi cách vọng gác số 3 của Đoàn PT/9 chừng 18 m, VC bỏ lại:

- 1 xác tại chỗ, lấy giấy tờ trong túi ra xem, tên là Trần Hồng, Tiểu Đoàn Trưởng TĐ. D-45 tỉnh Bà Long (Ba Rịa-Long Khánh).
- 1 cây cờ hiệu vải đỏ.
- 1 K-54 với 6 gắp đạn.
- 1 võng nylon và 600 đồng tiền VNCH.
- nhiều vết máu trên mặt đất, VC lơ lửng đêm tối tải thương đi nên không nắm vững số thương vong chính xác của địch.
- 3 quả mìn DH-10 Trung Cộng (như cái nón lá nhỏ) gài trước cổng chính hậu cứ Đoàn. Về phía ta:
- 3 cán bộ tử thương: ĐT Đặng Hướng, CB Huỳnh Văn An và Huỳnh Muội.
- 6 cán bộ bị thương, được trực thăng tải thương về bệnh viện Vũng Tàu điều trị.

Đoàn CB/XDNT 30 người vừa nhận vị trí mới, vốn vẹn có 2 ngày, công sự phòng thủ rất sơ sài, giao thông hào đang đào dở dang thế mà phải lấy “trứng chọi đá” đương đầu với một Tiểu Đoàn VC tấn công “tiền pháo hậu xung” chớp nhoáng như vậy. Kinh nghiệm của anh L.Đ. Trưởng đang có mặt tại chỗ làm tăng thêm tinh thần và ý chí chiến đấu của anh em khiến địch không thể tràn vào bắt sống hoặc xóa sổ Đoàn PT9/ CB/XDNT.

Quan tài 3 cán bộ tử thương, được quản tại Hội trường Tỉnh và sau đó thân nhân đưa về an táng tại nơi sinh sống. Số cán bộ Đoàn PT/9 còn lại, nhận sự đãi ngộ xứng đáng (mục tiêu chót trong 11 Mục Tiêu CB/ XDNT) của Đại Tá Nguyễn Bé CHT. TTHL/ CB/ XDNT đưa về an dưỡng, tuyên dương tại Vũng Tàu và ba ngày sau trở về tỉnh Phước Tuy tiếp tục công tác. Trận đánh này cũng là đề tài nóng bỏng mà anh LĐT/ LĐT2 được mời tường trình lại cho khóa sinh đang thụ huấn tại trung tâm.

Trung ương, tỉnh, quận đều có văn thư khen ngợi Đoàn PT/9 Cán Bộ Xây Dựng Nông Thôn Phước Tuy, chiến đấu một cách hào hùng với cấp số địch áp đảo.

Đoàn CB/XDNT- VNCH âm thầm đi vào “vùng xôi đậu” bằng công tác thu phục nhân tâm, đem ánh sáng niềm tin chính nghĩa, đem tự do và phúc lợi cho nhân dân. Họ đâu có ngờ công tác của họ bị VC treo giá quá đắt “giết một cán bộ XDNT bằng 3 tên xâm lược Mỹ,” nên Đoàn CB/XDNT bị VC rình rập, bám sát ngày đêm để triệt hạ bằng mọi giá hầu “dành dân chiếm đất - lấy nông thôn bao vây thành thị - dùng rừng núi khổng chế đồng bằng.”

Trên ba mươi năm lạnh lùng trôi qua, giờ đây chúng tôi đã ngoài lục tuần, trên hình thức XDNT tuy không còn nữa, nhưng hình ảnh của màu áo đen lam lữ, của đồng đội thân thương “vì dân chiến đấu - vì nước vong thân,” đã gục ngã trong lòng đất mẹ Việt Nam, là kỷ niệm muôn đời khắc ghi trong tim não.

Xin một lần viết và nhắc đến tên các anh: Phạm Công Ngọc Hải, Bùi Thiện Thọ, Đặng Hường, Huỳnh Văn An, Huỳnh Muội... Bài Ca Truy Điệu này chúng tôi, những người CB/XDNT còn lại, đồng kính cẩn nghiêng mình, chiêu hồn tử sĩ trở về với những “Đêm Suy Tư” dưới ánh đuốc bập bùng giữa núi đồi Chí Linh-Lam Sơn-Hồng Lĩnh:

Hồn thiêng ngút cao trên mây ngàn đời

Kết hoa tinh anh một nền hòa bình

Giờ đây phút giây trang nghiêm nhìn về

Lớp sau xin dâng trọn đời vì dân

Hồn ơi dù thác có linh thiêng

Mồ kia đã kết nắn trong tim

Gian nguy chẳng sờn chúng tôi xin dâng

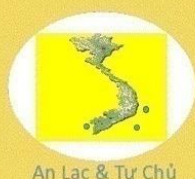
Lời thề nguyện dựng xây quê hương...

Hương Quê - Hoàng Vũ

Gia Đình Cán Bộ XDNT Bắc California

Nguồn: <https://hung-viet.org/a10006/hoi-ky-cua-can-bo-xay-dung-nong-thon-vung-xoi-dau>

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN ONLINE VỚI HƠN 10500 TÁC PHẨM